

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

למ.

עין משפט גזר מצוה

(א) [לעיל לת. ע"ש],
(ב) [מכאן פה: ז' טז, יג
יגוין כב: י"ב פ"ב: טז ק"ח.
ק"ח: חולין ק"ז: א] ג' ו'
ירושלמי ור"ף ע"ד צ"ח
הראשון והשני (ד) צ"ח ג'
(ה) מוספא רפ"ד, (ו) צ"ח
ה: (ז) [דף לח: א] (ח) דף לו:
(ט) [ע"ע תוס' צ"ח ג' ד"ה
ר' יוחנן].

הגהות הב"ח
(א) במשנה ואומר אם
עירובי כלי' וכן גמ':

מוסף רש"י

מערב אדם שני
עירובין. דקסברי שמי
קדושות הן. אחד חול ואחד
יום טוב ולא דעיין הי חול
והי יו"ט (ביצה ג'). מתנה
אדם על הכלכלה. לזה
מילתא נמי יהי שמי
קדושות. היטה לו כלכלה
של פירות טבל ולא אחרת
עשר מערב יו"ט. וכן
(ביצה לו:) אין מגביהין
תרומות ומעשרות ציורי',
מעשר ציורי' בתנאי ואומר
אם היום חול ולמחר קדש
יהי אלו תרומה ומעשרות
על אלו, ואם היום קדש אין
דגברי טלוס ונתן ביהן
סמון, ולמחר חול ואומר
אם היום חול ואמטול
קדש יהי אלו תרומה על
השאה, ואם היום קדש
ואמטול חול הרי נעשה
תרומה מאמטול וממנו
נשך נתקן (ביצה ג').
שנהגין אותו היום.
קדש ולמחר קדש.
ד"ד דתקן (ר' יוחנן בן
זכאי) לקבל עדות החדש כל
היום להיות מונין למעודות
מן הראשון ואפילו צלו
עדים לאחר המנהג, אבל
מעשיות יו"ט שני לא
נעקרה תקנה הראשונה
ממקומה (ביצה ה').

לא יטייל אדם. בשבת או ציו"ט סמוך לחשיכה עד פתח מדינה כדי להתקרב למרחק להיות מזומן ליכנס כשתחשך מיד. אלמלא אף על גב דהילוך גרידא עביד ולא אמר מידי אסור וגבי עירובי אי צדיצורא הוה אסור משום הכנה בשמיקותא נמי הוה אסור: מוכחא מילתא.

לא יטייל אדם על פתח מדינה כדי שיכנס למרחק מיד הדר ביה ולא היה שמע ליה ולא הדר ביה התם מוכחא מילתא הכא לאו מוכחא מילתא היא אי צורבא מרבנן הוא אמרי' שמעתא משכתיא ואי עם הארץ הוא אמרי' חמרא אירכס ליה גופא אמר רב יהודה * עירב ברגליו ביום ראשון מערב ברגליו בשני עירב בפת ביום ראשון מערב בפת ביום שני עירב ברגליו בראשון מערב בפת בשני שאין מערבין בתחלה בפת עירב בפת ביום ראשון מערב ביום שני אמר שמואל = ובאותה הפת אמר רב אשי דיקא נמי מתני' דקתני ⁶ כיצד הוא עושה מוליכו בראשון ומחשיך עליו וגומלו ובא לו בשני מחשיך עליו ואוכלו ובא לו ורבנן דילמא התם ⁵ עצה טובה קמ"ל: **מתני'** ר' יהודה אומר ראש השנה שהיה ירא שמה תתעבר מערב אדם שני עירובין ואומר ⁶ עירובי א בראשון למזרח ובשני למערב בראשון למערב ובשני למזרח עירובי ובראשון כבני עירי' ולא הודו לו חכמים ⁷ ועוד אמר ר' יהודה מתנה אדם על הכלכלה ביו"ט ראשון ואוכלה בשני וכן ביצה שנוול"ה בראשון תאכל בשני ⁷ ולא הודו לו חכמים ר' דוסא בן הרכינס אומר העובר לפני התיבה ביו"ט של ר"ה אומר החליצנו ה' אלהינו את יום ראש החדש הזה אם היום אם למחר ולמחר הוא אומר אם היום אם אמש ולא הודו לו חכמים: **גב'** מאן לא הודו לו אמר רב ר' יוסי היא דתניא ⁸ מודים חכמים לר"א בר"ה שהיה ירא שמה תתעבר מערב אדם שני עירובין ואומר עירובי בראשון למזרח ובשני למערב בראשון למערב ובשני למזרח עירובי ובשני עירובי בשני ובראשון כבני עירי' ר' יוסי אומר אמר להן ר' יוסי אי אתם מודים ⁹ שאם באו עדים מן המנחה ולמעלה שנוהגין אותו היום קדש ולמחר קדש ורבנן

וכן ביצה שנוול"ה ביום ראשון. פי' לא הודו לו שמתאכל אפילו בשני לקדושה אחת היא וצריכי ציפה (דף קג.) דפרין למאן דגזר ציפה משום משקין שזכו קשה דר' יהודה דהכא ארצבי יהודה דפ' חצית (שבת קמג.) דתנן ר' יהודה אומר אם לאוכלין היוצא מהן מותר ומשני אמר ר' יוחנן מוחלטת השיטה לרין לומר היאה לחצית מחליף דהך דהכא אם היה מחליף לא היה מרויח כלום דרבנן מחמירי טפי והא דלמחר רבי יוחנן צפ' חצית (דף קמג.) הלכה כר' יהודה היינו לפי מה שהיתה המשנה שניה דלמחר בהגזל עלים (צ"ק ד' טו): ולמלא לפרכיתו ומיתו הלכה כר"מ וצלאו הכי אין סברא להפוך כאן כל הצעות ואין להאריך ¹⁰:

מודים חכמים דר' אליעזר. תימה דסברת חכמים הפוכה ממה דקיי"ל כרז דספיק לעיל דר' זקנים דשבת יו"ט צ' קדושות הן וצ"י ימים טובים של ר"ה קיי"ל נמי כוותיה דגולה צוה אסורה צוה והיינו אפכא מסבדת חכמים: **אי אתם מודים אי שאם באו עדים בוי'.** מיתה לרצה דלמחר צפ"ק דציפה (דף טו.) מתקנת רבי יוחנן זין זכאי שהמקין שיהו מקבלין עדות החדש כל היום כולו ציפה שרי וכי לא נתלכו ר' יוסי ור' יהודה אלא בזמן שזהמ"ק קיים ולא לדורות וי"ל דנפקא מינה אף על גב דפליגי צ"י בזמן שזהמ"ק קיים דלשמע על שישא דקמי שיהי ירא שמה תתעבר מ"מ נפקא מינה פלוגמיהו גבי לאחר חורבן לצני צבל דהא דקאמר רבה מתקנת ריב"ז ציפה שריא היינו דוקא לצני איי' כדקמי התם צדיחא הא לן והא להו לפי שיש להם היכרא ששנתנה להן המנהג אחר חורבן שני מקבלין עדות כל היום אבל לפני צבל שאל נשתנה להם המנהג דלעולם עושין צ' ימים ציפה אסורה דכמו שזמן שזהמ"ק קיים היה נחשב להם צ' ימים קדושה אחת הוא הדין לאחר חורבן דאין ניכר להם שום שינוי בין קודם חורבן בין לאחר חורבן והא דקאמר לקמן וכן היה רבי יוסי אומר שרצ' ימים טובים של גליות וימי פשע רבא דה"ק וכן היה רבי יוסי אומר ששני ימים טובים של ר"ה צגולה לאו היינו אליבא דרבה דלדידיה עיקר פלוגמיהו בהכי אלא רבא לטעמיה דלמחר פ"ק דציפה (דף קג.) אף מתקנת ריב"ז ואילן ציפה אסורה דמי לא מודה ריב"ז ששם

צה א ב מ"י פ"ח מהל' עירובין הלכה ט טו"ע א"פ ס"י ממו ספיק צ'
צו ג מ"י ט"ש הלכה ה טו"ע ט"ש ס"א:
ד [מ"י פ"ח מהל' יו"ט הל' ד טו"ע א"פ ס"י מקי ספיק ה יסמן מר ספיק א:]

רבינו הגנאל

לא יטייל אדם על פתח מדינה כדי שתחשך ויכנס מיד הדר ביה. ור"חין לא לעולם הוה שמיעא ליה הא מתניתא (הוה) [ולא] הדר ביה, דאמר התם מוכחא מילתא דאדעתא דהכי מטיל לופיכך אסור. אבל הכא לא מוכחא מילתא, (דצורבא) [דאי צורבא] מרבנן הוה האי דאדיל ויתב התם מאן דהוי ליה א' שפעתא משכתיא, ואתא הכא לעיניו בה. אי עם הארץ [היא] ואתא אירכס ליה, ואתא הכא לאהורייה. גופא אמר רב יהוד' עירב ברגליו בראשון מערב ברגליו בשני. עירב בפת בראשון מערב בפת ברגליו (ברגליו) [בפת] בראשון מערב בפת (ברגליו) [בשני]. (ע"פ) [ברגליו] [בשני]. עירב בפת בראשון מערב בפת בראשון מערב בפת בשני. לפי שאין מערבין בתחילה ביום השיני. עירב בפת בראשון מערב בפת בשני. אמר שמואל ובאותו הפת. אמר רב אשי מתני' נמי דיקא שאין מערבין בשני אלא בפת בראשון כו'. מתני' ר' יהודה אומר ראש השנה שהיה ירא שמה תתעבר שני עירובין ואי עירובי הראשון למזרח כו' ולא הודו לו חכמים. ואוקמינא מאן לא הודו לו חכמים ר' יוסי. דאמרינן ר' יהוד' א' לא נתלכו ר' אליעזר וחכמים בהא, דתניא מודים חכמים לר' אליעזר בראש השנה שהיה ירא שמה תתעבר שני עירובין, הראשון למזרח ושני למערב כו'. ור' יוסי אומר אתם מודים שאם באו עדים מן המנחה ולמעלה שנוהגין אותו היום קדש ולמחר קדש. תנה א"ג דנתעבר החדש תרווייהו קדושה אחת היא.

זאו עדים מן המנחה ולמעלה פירוש סמוך לחשיכה כל כך שאין שעות ציוס כדי לקבל עדות שנוהגין היום קדש ולמחר קדש שא"ע"פ שידעין שלא יקדשוהו היום אלמלא קדושה אחת היא שא"ע"פ שצטלה תקנתא ראשונה אחר חורבן שהיו מקבלין עדות החדש כל היום מסתמא לא בטלה לגמרי דבסמון לחשיכה אין פלא לקבל עדות ויובגין אותו היום קדש כו' ורש"י ורבינו חננאל פירשו שם כל אחד ואחד לפי שיטת גירסתו ¹¹

זאו עדים מן המנחה ולמעלה פירוש סמוך לחשיכה כל כך שאין שעות ציוס כדי לקבל עדות שנוהגין היום קדש ולמחר קדש שא"ע"פ שידעין שלא יקדשוהו היום אלמלא קדושה אחת היא שא"ע"פ שצטלה תקנתא ראשונה אחר חורבן שהיו מקבלין עדות החדש כל היום מסתמא לא בטלה לגמרי דבסמון לחשיכה אין פלא לקבל עדות ויובגין אותו היום קדש כו' ורש"י ורבינו חננאל פירשו שם כל אחד ואחד לפי שיטת גירסתו ¹¹

זאו עדים מן המנחה ולמעלה פירוש סמוך לחשיכה כל כך שאין שעות ציוס כדי לקבל עדות שנוהגין היום קדש ולמחר קדש שא"ע"פ שידעין שלא יקדשוהו היום אלמלא קדושה אחת היא שא"ע"פ שצטלה תקנתא ראשונה אחר חורבן שהיו מקבלין עדות החדש כל היום מסתמא לא בטלה לגמרי דבסמון לחשיכה אין פלא לקבל עדות ויובגין אותו היום קדש כו' ורש"י ורבינו חננאל פירשו שם כל אחד ואחד לפי שיטת גירסתו ¹¹